د روسي يرغل يوه دردونکي اونۍ

(ناول)

ليکوال

[illegible]

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د کتاب ځانګړنې:

کتاب:	د روسي یرغل پوه دردونکې اونۍ (ناول)
لیکوال:	انجنیر سید احمد شاه سادات
فیسبوک:	Syed Ahmad Shah Sadaat

انجنیر سید احمد شاه سادات

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د ټولــو هغــو شــهيدانو ارواوو تــه، د هغــو ميـنــدو شــونډو تــه، چــې بــې لــه نــاره ســوځېدلې، او د هغــو ماشــومانو ســترګو تــه، چــې د وطــن رڼــا يــې تــر ټولــو مخکــې وليــده، خــو د ژونــد تودوخــه يــې ونــه موندــده. کــه څــه هــم د تــاريخ پــاڼې تــل د ځواکمنــو لــه خــوا ليکــل شــوي، خــو دا کيســه د هغــو خلکــو غــږ دی چــې ټپــي وو، خــو مــات شــوي نــه وو. او دا غــږ بــه تــل پــاتې وي. تر څو چې يو افغان وي تل به دا افغانستان وي.

زما له زړه نه، ستاسو د زړه لپاره

انجنير سيد احمد شاه سادات

(c) ketabton.com: The Digital Library

سريزه

زه، لا لس کلن ماشوم وم... هغه، چې د بمونو له زغروونکي شور سره به يې زړه له سينې ووت، خو چيغې به يې خولې کې بندولې، ځکه چيغې به يې مور او پلار ته اندېښنه زياتوله . هغه، چې د مور او پلار د څادر تر شا به يې د خوندي توب تمه لرله، خو د توپونو له اوازونو څخه، نه څادر خلاصون ورکاوه، نه دعا. هغه، چې خپل دوه کلن ورور يې تر ملا تړلی و، او د غرونو پر سختو او بوټي ناکه لارو يې د ژوندي پاتې کېدو يوه نالوستې کيسه ليکله، کيسه چې کلمات نه، بلکې زخمي پښې او وړې شېبې يې جوړولې. دا ناول يوازې زما د ژوند پاڼه نه ده. دا د هغه پلار درد دی چې د خپل زوی د جنازې پر ځای، د کور کنډوالې ته ګوري. دا د هغې مور آه ده، چې خپل ماشوم يې د يخنۍ، لوږې يا د روسي توپ د شګاف لاندې له لاسه ورکړ. دا د هغو ماشومانو دروند چوپتيا ده، چې خپل ماشومتوب يې د جنګي الوتکو تر سيوري لاندې د کنډوالو پر خټو کې دفن کړل. دا يوه اونۍ وه - هو، يوازې يوه اونۍ - خو د دې يوې اونۍ درد، سټړيا، وېره، لوږه او يخني د تاريخ د اوږدو لسيزو له هر فصل څخه درنه وه .دا هغه اونۍ وه چې وخت پکې ولاړ و، هره لحظه پکې يو عمر وه، او هره ساه پکې يو جنګ. زه دا کيسه د هغوی لپاره ليکم، چې مړه شول، خو هېر نه شول. د هغو لپاره چې ژوندي پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول، خو ژوند ترې ولاړ. د هغو لپاره چې تاریخ یې له ټوپکو، بمونو او دښمنیو سره لیکل شوی و، نه له قلم او کاغذ سره. که دا کیسه دې ولوستله، نو پوه به شې چه دا د خیالونو داستان نه دی. دا د سوځېدلو کورونو، د یتیمانو چیغو، د مړو څارویو، او د ژوندي پاتې کسانو د خاموشو سترګو غږ دی.

دا د هغو خلکو چیغه ده، چې وسلې یې نه لرلې، زغره یې نه درلودله، خو زړونه یې د غرونو په شان کلک وو. زما ملت له خاورو راپاڅېد، ځکه دا خاوره یې د وینې، دعا او صبر له شیدو خړوبه کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

د پسرلي وروستۍ شپه

دره نور ولسوالۍ د مجاهدینو تر ولکې لاندې وه. درې میاشتې پرې تېرې شوې وې. د سرکونو پر اوږدو، مجاهدینو د روسانو ټانکونو ته ماینونه ښخولي وو، لکه زهرجن ماران چې د ښکار په کمین ناست وي. د پسرلي تازه نسیم لا نه و زړېدلی، چې وېرېدونکي خبرونه راورسېدل : (دغه اوښه روسي لښکر دره نور ته د یرغل تابیا لري)... ثور میاشت وه اته ویشتم تاریخ د ۱۳۶۲ هجری شمسی کال وو، خو د درې نور پر غرونو نور د پسرلي سندرې نه اورېدل کېدې. شنې ونې لکه ولاړې مجسمې چوپې ولاړې وې، ګلونه شکېدلي وو، خو په خندا کې یې تلوسه نه وه. هوا کې د تازه ګلونو بوی نه و، بلکې د یوه نادیدلي طوفان تریخ بوی خپور و - داسې بوی، چې د ویرې زرغون سیوری له لرې ښکارېده، لکه د غره له بلې غاړې راتلونکې زلزله. زموږ په سیمه کې دا د روسي لښکرو د یرغل لومړی وار و - خو داسې وار، چې نه یوازې کورونه یې ولړزول، بلکې زړونه یې هم ټوټه - ټوټه کړل . دا یوازې د توپونو غږ نه و، دا د یوې دورې پای و؛ د امن، خوشحالۍ او کرار ژوند پای. او د بلې د وېرې، تیارو او هجرتونو دورې دردناک پیل. د ورځې لمر ورو - ورو پر غرونو خپرېده، خو هغه رونوالی یې له لاسه ورکړی و، چې پسرلي ورسره خوښي راوړه. د کلیو ماشومان، چې پخوا به یې له غرونو شنه پټي راټولول، اوس چوپ، غلي، او د غږ له شرمه تیریدل. د دوی سترګو کې پوښتنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکارېدې - هغه پوښتنې چې ځواب يې د لويانو په خاموشۍ کې پټ و. داسې خاموشي، چې د طوفان نه وړاندې چوپتيا ته ورته وه. زه لس کلن وم. هغه ورځ لکه د نورو ورځو غوندې نه وه، د نورو کليوالو وارخطايي سره زما زړه، زما ماشومتوب، بې‌قرار و. پلار مې تازه يو نوی کور اباد کړی و. هلته مو شپې تېرولې. هغه د سردار داود خان د رژيم په رنګېدو خفه وو او د کمونيستي رژيم څخه ناراضه ښکارېده. کله ناکله به يې د وطن پرېښودو خبرې کولې، چې وروسته بيا په حقيقت بدل شوې، او هجرت زموږ برخليک شو. (دا سيمه نور امن نه ده)... دا د يوه انسان خبره نه وه. دا د يوه غر، يوه نسل، د يوې خاورې فرياد و. لکه د غرونو تر زړه راوتلی آزار، چې يوازې هغه خلک يې اوري، څوک چې وطن يې له خولې نه، له وينې سره تړلی وي. کليوال د مشورې لپاره راټول شول. سپين ږيري خاموش، اندېښمن او له سترګو نه يې درنه پريکړه ښکارېده. (د پناه ځای نشته چيرته بايد ولاړ شو). زه د خپل پلار شاوخوا تاويدم. خبر نه وو چه همدا شپه د يرغل او د تيښتې شپه وه. پلار مې هڅه کوله چې موسکا وکړي، خو د تندي له چينو، او د زړګي له درزا، ما درک کوله چې ويره ورسره ده، يوه داسې ويره، چې حتی غرونه هم پرې وريږي . ماښام څلور بجې وې... او دا هماغه شېبه وه، چې اسمان ژړا پيل کړه. لومړی چاودنه - لکه د قيامت ناقوس، غرونه يې ولړزول. بله - لکه د يوه معصوم زوی چيغه، چې د مور زړه وڅوي. درېيمه، څلورمه، پنځمه... شمېر ورک شو. هر غږ د مرګ زېری و، هر درز يو خوب له منځه وړ. موږ د کور په يوه څنډه کې د ځان خونديتوب لپاره يوه څمڅه جوړه کړې وه او ټول هماليته ولاړو . مور مې زه او ورور مې کلک په غېږ کې نيولي وو. د هغې ساه تېزه وه، خو غږ يې ارام: (دا د آسماني تندر غږونه نه دي، زويه... دا د روسانو لخوا بمونه، توپونه دی). زما ماشومتوب لا تيار نه و چې دا حقيقت درک کړي. (ولې روسان توپونه واروي؟ موږ خو څوک هم نه دي وژلي)... د غرونو شاته، د بيم چهل‌ويک توپونه يو بل پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توغېدل . د روسانو له ستر نظامي مرکز، ثمرخيلو نه، هر انداخت د قيامت ناقوس و. د ماشومانو ژړا، د ميندو چيغې، د سپين‌ږيرو دعاوې، د خاورو بوی، د وينو تودوخه، د شګو پر سر پريوتي يادونه ... دا شپه زموږ لپاره يوه دوره نه، بلکې تاريخ و. د ملت د درد سندره. ما ته دا شپه بې پايه ښکارېده. د زړه هر ټوپ، د يوې نوې چاودنې انتظار و. نه خوب و، نه ارامتيا. يوازې يوه دعا.

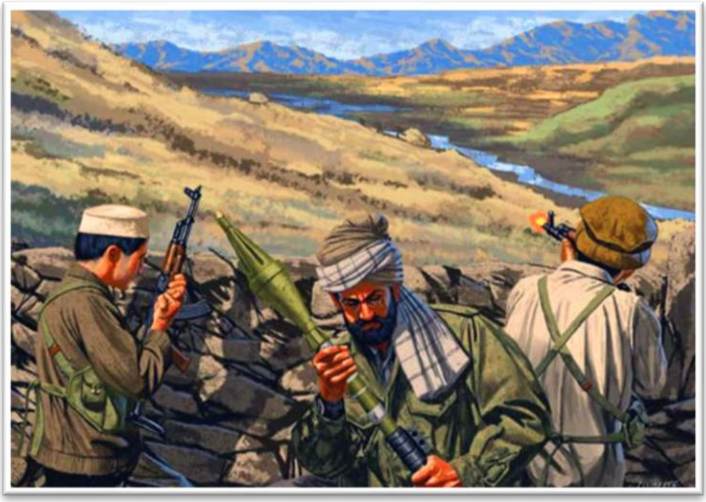

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم فصل

د باران له ځاځکو نه، د اور له لمبو لاندې

شپه لا روانه وه. توپونه لا هم غړېدل، د آسمان پر زړه يې هرې چاودنې يو نوی زخم پر مځکه پرېښوده. موږ د خپل کور په يوه څنډه کې په څمڅه کې پناه اخيستې وه، يو نيمه تياره، يخ، او لړزانده ځای، چې مرګ تر دروازې ولاړ و، خو ژوند بيا د مور، پلار او د فاميل د نورو غړو تر څنګ ساه ايسته. ماشوم وم، خو د چاودنو شور، زما د عمر له حوصلې ډېر دروند و. هر توپ چې لګېده، داسې ښکارېده لکه زما زړه چې ټوټې کېږي، لکه چې پر هرې چاودنې زما ماشومتوب يوه بله چيغه وهي. غوږونه مې دردېدلي وو، خو له هرې چاودنې وروسته د ماشومانو نري - نري غږونه د وېرې او ژړا چيغې زما ذهن کې لکه د شيشې د زړه ماتېدنه ټکرېدې. مور مې ټول بچيان خپل غېږ ته رانغاړلی وو، د څادر لاندې مې د هغې د تودو لاسونو حرارت حسېده، خو توپونو د هغې تودوخه هم يخوله. دا د هغې لاسونه وو، خو نه شړښت کولی شو، نه ژړا. يوازې يوه ارامه، خو سخته دعا: (خدايه، د ماشومانو ساتنه وکړه)... شونډې يې ونه خوځېدې، خو دعا يې د زړه له تله پورته کېده. دا يوازې د يوې مور دعا نه وه، دا د يوه ولس چيغه وه، ټول کلې ټوله قريه په چغو وو، داسې چيغې چې اسمان ته پورته شوې، خو توپونه خاموش نه شول. د فلز له نس نه راوتلي بمونه، د انسان له نس نه راوتلې دعا ته غوږ نه نيسي. د هماغې شپې له زړه نه يو بل غږ راوخوت، لکه تور آسمان ته يو بل تندر :

(c) ketabton.com: The Digital Library

(روسان همدا نن شپه ځمکني يرغل کوي)... دا خبر نه و، دا يوه پرېکړه وه، دا مانا يې درلوده چې بايد لا لاړ شو، چې دا ځای نور خوندي نه دی، چې مرگ راروان دی، او موږ بايد تر هغه دمه وخوځېږو. نه مو ماښام خوړلی و، نه خوب را تېر و، نه کومه دعا قبوله شوې وه، يوازې ژوندي وو، همدا کافي وه .موږ پاڅېدو. له هر بدن سره يوه زړه نښتی و. د شپې تور غرونه، د جنگ تر سيوري لاندې، لکه د قيامت د ورځې زېری، زموږ مخې ته ولاړ وو .د ماشومانو لاسونه د مور پلو ته نښتي وو، د پلار سترگې پر آسمان، خو اميد د خاورې نه راوتی ژوبل و، خو ژوندی. يوه اوږده، خاموشه کاروان، لکه زخمي وطن، د خوړونو او کنډوونو پر اوږو پورته روان و. چا پښه راکاږه، چا زړه راکاږه، خو ټول روان وو. جنگ يوازې ټوپک نه دی، دا هغه قدمونه هم دي چې له وطن نه د تېښتې نيت لري. او توپونه لا هم غړېدل... د سرونو پر پورته لارو، د غره پر لمنو، د اور لمبې لکه د دښمنه خوله، چې زموږ د خاورې پر مخ تېرېږي. موږ روان وو، خو د وطن هر انچ، لکه د زړه له غوښې نه، يو ځل بيا کنده کېده. پنځه ساعته روان وو، د شپې، د تيارو، د يخ، د وېرې، او د چاودنو تر ځنگ. کوچنيان ستړي، د خوب له تنده وچه خوله، خو د ژوندي پاتې کېدو هيله يې پر پښو نيولې وه. مور مې زه کش کشکولم، پلار مې ورور په شا تړلی و، لکه زخمونه چې پر اوږو بار وي، خو نه پرېږدي چې پر ځمکه ولوېږي. د يوه ځای نه بل ته، د يوه کنډو نه بل ته، د اميد له يوې وړمې نه بلې ته، په پای کې د اتران يوې وړې سيمې ته ورسېدو. هلته مو يو څه سا واخيسته خو دا ساه هم سمه نه وه، دا د غمونو تر منځ يو لنډه وقفه وه، نه خوشحالي، نه ارامتيا. هلته هم خلک په شور و، وارخطا، سترگو بېرته لاره لټوله - داسې ښکارېده لکه هېڅ ځای خوندي نه وي. (روسان په ټولې ولسوالۍ يرغل کوي)... او بيا مو بېرته مزل شروع کړ، بېرته غرونه، بېرته تياره، بېرته وېره. موږ لا خوځېدو، دا ځل نه د نجات لپاره، بلکې د مرگ نه د تېښتې لپاره. دا توره شپه، دا بې‌پايه لار، دا زخمي وطن ټول شاهدان وو، ټولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قریی مخ پورته ځنګلونو خواته په حرکت وو. شپه لا روانه وه، خو سهار نږدې و. خو دا سهار نور هغه سهار نه و، چې مرغۍ پکې چغې وهي، یا ماشومان له خوبه راپاڅېږي. دا یو ویرجن سهار و د ثاني کنډو د ونو لاندې، د ژوندي پاتې کېدو یوه بله هڅه، یوه بله چیغه، یو بل مات امید. او زه لس کلن ماشوم، دا هر څه د خپلو سترګو، د خپل زړه، او د خپل ذهن پر پرده لیکم. نه له قلم سره، نه له کاغذ سره، بلکې د زخمي ماشومتوب له حافظې سره. زه د ماشومتوب د لوبو پر ځای، د مرګ شېبې یادوم. زه د جنت پر ځای، د غار د تیارو یاد لرم. زه لا ماشوم وم، خو خدایه... ما لا ماشومتوب نه و ختم کړی، خو د بمونو د باروتو بوی او ویرې مې ژوند پیل کړی و.

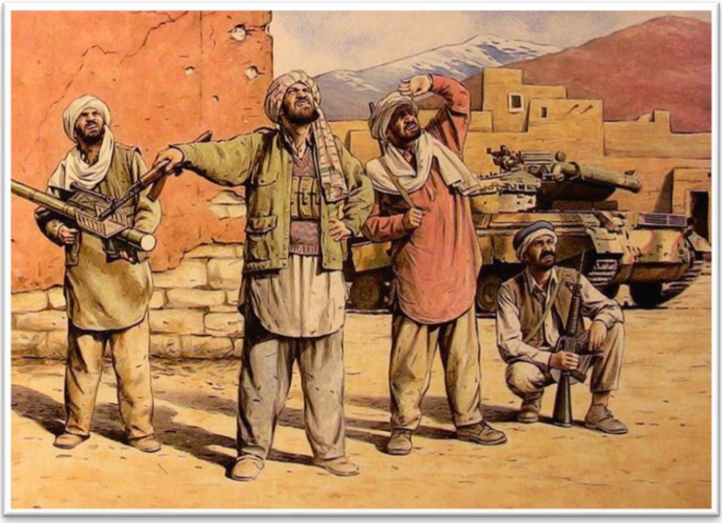

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېیم فصل

په کنډو کې زړونه ماتېږي

د ثور د میاشتې نهه ویشتمه سهار وختي و، خو شپه لا د غرونو پر سر لکه تور کفن پرته وه. د سپوږمۍ زوړ، زیړ مخ په وریځو کې پټ و، او یخ بادونه، چې د شپو د دردونو غږ یې اخیسته، له هرې خوا سره چیغې وهلې. د ثانې کنډو ته چې ورسیدو، لمر لا هم زړه نه و کړی چې را وخیژي. لکه لمر هم زموږ د برخلیک له شرمه پناه اخستې وه. زموږ کاروان ته چې وګورې، نو نه انسانان وو، نه روان خلک، بلکې د روحونو یوه خاموشه جنازه وه. هر څوک یو مات یاد، یوه سوې خاطره، او یوه نه هیریدونکې ویره پر شا بار کړې وه. یوه جنازه، چې لا سا یې پاتې وه، خو زړه یې څو ځله مړ شوی و. یو سل او لس کسان... سل او لس مات تقدیرونه. ماشومان، چې د خپلې مور د لمنې تر سیوري هم ډاډه نه وو. ښځې، چې سترګې یې له اوښکو وچې وې، لدې نه چې غم نه و، بلکې ځکه چې اوښکې یې هم پرې شاکي شوې وې. سپینږیري، چې د ژوند اوږده کیسه یې تر شا پرېښودې وه، خو اوس یې د مړینې کیسه هم اوږدېده. او ځوانان، چې لا د ژوند خوبونه یې نه وو لیدلي، خو د مرګ د قدمونو شور یې ویده کړی و. ټولو له یوه چا سترګې پټولې: مرګ - مرګ، چې نه یې لاس و، نه توره، نه غږ و، خو هر ځای حاضر

(c) ketabton.com: The Digital Library

و لکه سيورى، لکه باد، لکه قسمت. هلته، د نخترو دنگو ونو تر سيوري لاندې، مور سا واخيسته. خو دا سا نه وه، دا د زخمي اميد يوه وروستۍ سلگۍ وه. پلار مې، چې تل غر يې پياوړى و، ورو غږ وکړ: (همدلته دمه کوو)... خو دا دمه نه وه، دا يوه دعا وه، چې د زړه له درده راوتلې وه. يوه دعا، چې شايد اسمان هم د اورېدو زغم نه درلود. ناڅاپي، لکه د زړه په منځ کې چا چاړه راښکلې وي، يو بل خبر راورسېد: (روسانو ځمکني عمليات شروع کړل او د ولسوالۍ ودانۍ ته رسېدلي. او له هماغه ځايه پورته غرنۍ سيمو ته خپژي راروان دي)... دا خبرې نه وې، دا د ويرې د زلزله غږ و. خاموشي شوله، خو دا خاموشي د سولې نه، بلکې د باور مرگ و. خلکو يو بل ته وکتل، خو هېڅ يې ونه ويل، ځکه درد کله کله دومره لوى وي، چې ژبه ورته بنده شي. ماشومان غېږو ته راغلل، لکه مړو جانونه، چې د اميد تر ښس سره پناه اخلي . ښځې بيا بيا د خپلو اولادونو سرونه ښکلول، لکه دا وروستۍ ديدن وي، لکه هر ښکل يو وصيت وي. يوه مور، چې خپل ماشومان يې د څادر تر پوښ لاندې کلک نيولي وو، سترگې يې آسمان ته پورته کړې: (خدايه، که ما اخلې، خو دا ماشومان مې وساته)... او دا خبرې دومره خوږې نه وې، لکه د درد يوه وريځ، چې د ټول کاينات پر سر گرځي. هلته، د درې نور په هواره کې، هر څه له منځه تللي وو. کورونه نه وو، بلکې سوځېدلي خوبونه وو. خلک نه وو، بلکې سکروټې وې. څاروي، ونه، حتى خاوره، ټول په ژړا وو. مور چې دا واورېدل، زموږ پر زړونو داسې بار راښکته شو، لکه له آسمانه راپريوتى لوى کاڼى. انجونو ژړل، ماشومانو سا نه اخيسته، سپينږيرو يوازې آسمان ته کتل، او د زړه د بندېدو شېبې يې شمېرلې. مور پوهېدو: دا لا پيل دى. او مور حرکت وکړ، خو دا ځل د تگ قدمونه نه وو، دا د هجرت چيغې وې د واماگل ځنگلونو ته. د نخترو دنگو ونو، د ځيړيو غټو بوټو تر سيوري لاندې، ځانونه مو پټ کړل. لاره دومره سخته وه چې غرونو زمونږ له پښو ځپلۍ وشلولې، پښو مو تناکې وکړې او د ځيړيو اغزيناکو پاڼو مو پښې سورۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې، پښو مو اوبه واخيستې او د دردونو يوه آه وه. له آسمانه، د جنګي الوتکو غړونه، توپونه، بمونه ... خو زموږ زړونه لا ددې غړونو نه مخکې چورليدلي وو. چې واماګل ته ورسېدو، نو يخ، ولږه، ويره، ستړيا ټول زموږ انتظار ته ناست وو. نه خواړه، نه جامې، نه بستر. يوازې يوه جوړه کالي، چې اوس هم د شپې د لمدو شغلو نه يخ وو. د شلخی بوټي پاڼې مو خوړل، لکه د ژوند يوه نه ليدل شوې معجزه. هره پاڼه د هيلو يوه خړه نښه وه، او هره مړۍ د ژوند له مرګه د غلا شوې لحظه. او بيا، د ځوانانو قرباني، هغوی چې لا يې د ژوند خوند نه و ليدلی، د نورو د بقا لپاره روان شول. نه د جنګ لپاره، بلکې د دوو مړيو ډوډۍ لپاره. يوه ژرنده يې پيدا کړه، يو څاروی يې پيدا کړ، يو بوری اوړه... دا وه زموږ وياړ. دا وه زموږ فتحه. د جګړې پر وړاندې زموږ خاموشه بريا. خو غوښه د اور پر لرګيو غورځول شوې نيمه خامه نيمه پخه، هغه ډوډۍ هم نيمه پخه وه، نيمه خامه، لږه، وچه، او ساړه. خو موږ وخوړه، او د زړونو اور ته مو سا ورکړه. دوه مړۍ، خو د اميد يوه دنيا. خامې غوښې ځينې کسان ناروغان کړل، خو د روسانو لخوا د مرګ ويری ناروغې له هر چا هيره کړې وه.

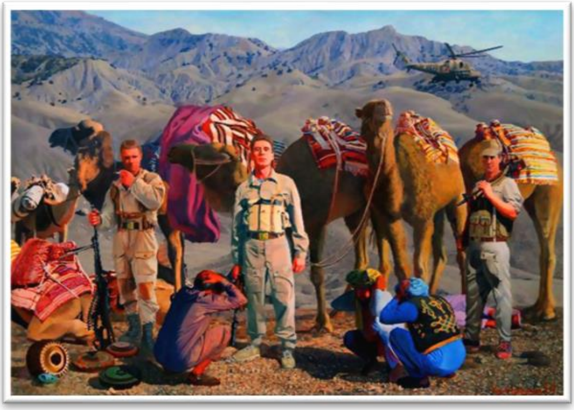

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

واماګل - د يخنۍ، ولږې او دعاوو شپه

د ۱۳۶۴ هجرې شمسي کال د ثور د مياشتې ۲۹ تاريخ ناوخته مازديګر وو. خو دا عادي مازديګر نه و. دا د تاريخ هغه مازديګر وه چې هره شېبه يې د زړونو پر ديوالونو چاړه کښله. د دوه ورځو مسلسل مزل دوهمه شپه شوه، خو نه ارامه، نه خاموشه، بلکې د چيغو، دعاوو، او د باد د واويلا شپه. د واماګل شنې ونې، هغه نخترو چې پخوا به يې سيورى ډاډ و، اوس د يوې زخمي مور په څېر ساوې وېستل. د څيړيو بوټي، لکه زاړه ښې، د باد له هر ګوزاره سره ژړل، خو بې غږه، يوازې له دننه. زموږ کاروان، د خوړ پر غاړه، د يوه کوچني اور شاوخوا ناست و، خو دا اور هم، لکه موږ، سترى ښکارېده. نه يې د لوږې مخه نيولى شوه، نه د يخ باد، او نه يې د مرګ د سيوري لمنه سوځولې وه. ځوانانو، له تنو څخه وچې ښوټې راشلې کړې، د ونو شاخې يې ماتې کړې، فقط دې ته چې اور وساتل شي . خو اور يوازې اور نه و، دا د ژوند وروستۍ هڅه وه. يوه زغرده تبه، چې شايد زموږ ساوې ورسره ژوندي پاتې شي . سپين‌ږيري، چې پخوا به يې د ژوند حکايتونه ويل، اوس له آسمان سره خاموشې خبرې کولې. د هغوى دعاوې، د باد غېږ ته لوېدلې، خو معلومه نه وه چې آسمان دا غږونه اوري، که نه. ماشومان له هر چا پناه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښته، خو څوک پناه ورکوونکی نه و پاتې. (يوه شپه بله شپه نه شي، خدايه)... دا خبره د يوې سپين سرې ښځې له خولې ووتله، خو لکه د ټول کاروان د زړه فرياد و. دا جمله، له دعا هم اوچته وه، دا د زړونو ژړا وه، چې ژبه يې پيدا کړې وه. زه، د لسو کلونو ماشوم، تر ملا مې دوه کلن ورور تړلی و، د مور تر څنگ ناست وم . مور مې چوپه وه، خو لاسونه يې د دعا لپاره لپه نيولي وو. د هغې لاسونه يخ وو، خو د دعا تودوخې زموږ د يخ زړونو لپاره تر تاوده اور هم ډېر مهم و. موږ ژوندي وو، هو، خو دا ژوند له مرگه هم دروند و. داسې ژوند، چې نه سا پکې ارامه وي، نه خوب، نه هيله، نه راتلونکی. يوازې شپه، شپه، شپه ... ماشومان ناروغ شول. تبه، يخ، ولږه او هيڅ دوا نه وه. ډاکټر نه و، يوازې يوه دعا وه، چې د هر زړه له ټوټه - ټوټه کيدو سره يې پورته کوله. دعا نه د دوا پر ځای وه، نه د خواړه پر ځای، خو همدا يوازينی شته نعمت و. ځوانانو بيا حرکت وکړ چې د يو سل او لسو کسانو لپاره څه خواړه پيدا کړي. د واماگل يوې لرې خوا ته، له يوه کلي، يو بوری اوړه له يوه کلي يی پيدا کړل. کله چې بيرته راغلل، د خلکو سترگو کې د ستړي اميد يوه شغله بله شوه. ډوډۍ يې پر پلنو تيږو پخه کړه، خو دومره لږه وه، چې هر کس ته فقط دومره حصه ورسېده، چې ژوند يی بند نه شي. خو دا نيمه مړی، د ژوند يوه موسکا وه. لکه ماشومان چې له اوږدو ويرونو وروسته، د شيدو يو څاڅکی پيدا کړي. ما ته هغه شپه داسې ښکاره شوه، لکه موږ د وخت له يوه درز څخه تېرېږو، چې نه مخکې يې معلومېږي، نه وروسته، يوازې دا يوه شپه ده، چې بايد تېر شي. خو دا شپه اوږده وه. سخته وه. د زړه د طاقت تر بريده درنه وه. د شپې وروستيو ساعتونو کې، ناڅاپه د فضا غږ بدل شو. له آسمانه، د مرگ مرغان راغلل، دوې هليکوپترې. د بمونو، توپونو، او د اور وژونکو سترگو سره، زموږ پر سر را وگرځېدې. خلک يو ځل بيا له وېرې ټوټه شول. ماشومانو چيغې وهلې، ښځو بچيان راټول کړل، سپينږيري پر خاورو پرېوتل. ټولو د خوړ له څنگ څخه ځنگله خوا ته منډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې، د ونو تر شا، تر بوټو لاندې، تر دنگو نخترو ونو لاندې پټ شول. زه، د نخترو په منځ کې، خپل کوچنی ورور تر ملا تړلی، ویده نه وم، ویښ هم نه وم، یوازې د اسمان خواته مې کتل. هلته، هلته چې هلیکوپترې گرځېدې، او ما غږ نه درلوده، فقط یوه پوښتنه مې د زړه له سوره راووتله: (ایا ژوند به بیا بېرته راشي؟) او دا پوښتنه، شاید نه یوازې زما، بلکې د ټول قوم د زړونو چیغه و. خو اسمان خاموش و...

(c) ketabton.com: The Digital Library

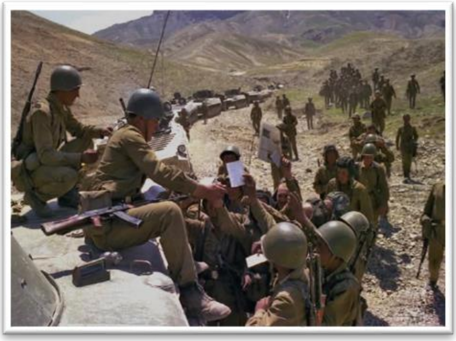

پنځم فصل

د دردونو وروستۍ ساه... یا د امید لمبه؟

د واماګل د ځنګله تر ونو لاندې، څلور اوړدې، سا سړې، او وېرې ډکې شپې تېرې شوې. شپه وه، خو خوب نه و. د هرې ونې سیوری، د بمونو د اور نه تېر شوی و، د هرې پاڼې پر مخ، د یوې مېرمنې یا ماشوم د سترګو اوښکه پاتې وه. روس، تر ټانې کنډو راختلي وو. هغوی، چې رحم نه پېژانده، نه پر ماشوم، نه سپین‌ږیري، نه ښځه، نه څاروی. هر څوک چې ورته پر لار برابر شوی و، د مرګ پر غېږ ور لوېدلی و. ټول ولس د ځنګلی غرونو دننه، د خدای تر سیوري لاندې، د ژوند د یوې وروستۍ تمې سره تښتېدلی و. خو بخت یوه شېبه د دې ولس خوا ته شو، روسان د ټانې کنډو څخه بېرته وګرځېدل. د جلال‌اباد پر لور یې مخ واړاوه، یوازې د ولسوالۍ په انګړ او څو نورو سیمو کې یې پوستې پرېښودې، چې داخلیو ملیشو ته وسپارل شوې. هغوی هم د یرغل په نوم، د ولس پر ضد هر ظلم وکړ، خو دا ولس، چې غرونو ته یې کډه کړې وه، نه شو ماتېدلی. مجاهدین له نښترو پوښلي غرونو بیرته را ووتل. هغوی، چې د بې وسۍ له منځه، د دعا په ژبه سنګرونه نیولي وو، بېرته راستانه شول. او د روسانو لخوا په جوړو شوو پوستو یې دوامداره چریکي جګړو ته دوام ورکړ. خو له جګړې وړاندې، یوه بله صحنه هم روانه وه کاروان، ولس، د خدای له رحم سره، بېرته خپل کلي ته راکوزېده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې هم راکوز شو... خپل کلي ته. خو دا کلی نور هغه کلی نه و. د خندا، لوبو، د مور د بوی، او د ماشوم د پښو شور نور نه و. يوازې کنډوالې وې. سوځېدلي کورونه، خاورې شوې کوڅې، او د مرګ خاموشي چې پر هره دروازه ناسته وه. زه، د خپل ورور سره، خپل زوړ کور ته ورسېدم. چت نيم سوځېدلی و، خو لا يې د مور د لاسونو بوی ژوندی ساتلی و. زنګون پر ځمکه کښېناستم، او خپل کوچنی ورور مې له ملا ښکته کړ. ټول کورنۍ راورسېده. پلار، د دروازې تر څنګ ودرېد، او له زړه نه راوتې ټکي يې وويل: (ژوند بېرته راغی... خو هېڅکله به پخوانی نه شي.) او دا خبره، د ټول ملت د زړونو سندره وه .دا يوه اونۍ وه... خو د يو نسل لپاره يوه پېړۍ وه. زمونږ په سيمه د روسي يرغل دا اووه ورځې، يوازې د تېښتې، د بمونو، او د ړنګو کورونو کيسه نه وه، بلکې د زړونو، دعاوو، او اميدونو آزموينه وه. مورې، چې د نښترو تر ونو لاندې مو ژړل، ژوند ته مو بيا غېږ ورکړه. مورې، چې د شلو شلخيو پاڼې مو خوړلې، ژوندي پاتې شوو. نه ځکه چې وس مو درلود، بلکې ځکه چې ايمان مو درلود. مورې له مرګه ووېريدو، خو له ژوند تښتېدلي نه وو. د ماشوم د ژړا، د مور د سترګو، د پلار د خاموش فرياد، او د خدای د رحمت ترمنځ، دا وطن ژوندي پاتې شو. مورې د بمونو تر غږ لاندې دردونه هم زغملای شو، مورې د کنډوالو تر منځ دعا هم کولی شو، او مورې له خاورو بېرته ژوند هم را پورته کولی شو. ځکه دا خاوره زمورې ده، او مورې يې د سترګو په اوښکو، د زړونو په دعاوو، او د هيلو په وينو ګټلې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ليکوال پيغام

دا ناول، يوازې د روسي يرغل يوه کيسه نه ده. داسې زرګونه پېښې د روسي يرغل په وخت کې د هيواد په هر ګوټ کې تکرار شوي دي. دا د هغو زرګونو افغانانو د زړه چيغه ده، چې له خپلې خاورې، خپلې کورنۍ، او خپل عادي ژوند څخه په يوه شپه بې برخې شول. دا کيسه د هغه ماشوم ده، چې له خپل کورنۍ سره د اور، يخنۍ او مرګ تر سيوري لاندې د ژوند تمه لرله. دا د هغې مور غږ دی، چې د خپلو اولادونو د ژغورنې لپاره يې آسمان ته سترګې پورته کړې. که د دې ناول له کوم کرکټر سره دې ځان يو حس کړی وي، که دې اوښکې راوتلې وي، که دې زړه دروند شوی وي، نو دا - دا معنا لري چې موږ لا هم ژوندي يو. زموږ وجدان لا هم ويښ دی. دا ليکنه، د تسليمۍ نغمه نه ده، بلکې د اميد ناره ده. د هغو خلکو ناره، چې له هرې بلا، له هر بم، له هرې حملې وروسته بيا هم خپل ماشومان پر پورته کړل، د دعا لاسونه يې آسمان ته پورته کړل، او ژوند ته يې (هو) وويل .زه دا ناول د ټولو هغو شهيدانو ارواوو ته ډالۍ کوم، د هغو ميندو شونډو ته، چې بې له ناره سوځېدلې، او د هغو ماشومانو سترګو ته، چې د وطن رڼا يې تر ټولو مخکې وليده، خو د ژوند تودوخه يې ونه موندله. که څه هم د تاريخ پاڼې تل د ځواکمنو له خوا ليکل شوي، خو دا کيسه د هغو خلکو غږ دی چې ټپي وو، خو مات شوي نه وو. او دا غږ به تل پاتې وي.

تر څو چې يو افغان وي تل به دا افغانستان وي

زما له زړه نه، ستاسو د زړه لپاره

انجنير سيد احمد شاه سادات

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library